

...και ο κλήρος πέφτει...

Η Σχεδιά της Μέδουσας, Ζαν-Λουί-Τεοντόρ Ζερικώ, 1819

Το 1816 η νέα γαλλική κυβέρνηση αποφάσισε να στείλει ένα μικρό στόλο στο λιμένα του Πορ Λουί της Σενεγάλης για να αναλάβει, όπως είχε συμφωνηθεί, την διακυβέρνηση στην ως τότε αγγλική αποικία

Στις 17 Ιουνίου 1816 ο στολίσκος απέπλευσε από το Ροσφόρ του νομού Σαράντ-Μαριτίμ (Rochefort, Charente-Maritime) με προορισμό το Πορ-Λουί της Σενεγάλης. Σε μια προσπάθεια να υπερφαλαγγίσει χρονικά τα άλλα σκάφη του στολίσκου, η “Μέδουσα”, λόγω κακής πλοήγησης, βρέθηκε περίπου 100 μίλια εκτός πορείας με συνέπεια στις 2 Ιουλίου 1816 να προσαράξει σε μια σύρτη της δυτικής ακτής της Αφρικής, κοντά στην σημερινή Μανριτανία. Όλες οι προσπάθειες αποκόλλησης του σκάφους απέβησαν άκαρπες και αποφασίστηκε η εγκατάλειψή του με τις σωσίβιες λέμβους. Ωστόσο ο αριθμός και το μέγεθός τους ήταν ανεπαρκή για τον αριθμό των επιβαίνόντων, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η επιβίβαση όλων των επιβατών και μελών του πληρώματος σε αυτές. Ως συνέπεια, αποφασίστηκε η κατασκευή μιας σχεδιάς, η οποία θα προσδενόταν στις λέμβους προκειμένου να ρυμουλκηθεί από αυτές ως την ακτή. Η σχεδιά κατασκευάστηκε, επιβιβάστηκαν περίπου 150 άτομα σε αυτήν, αλλά όταν έπεσε στο νερό όλα τα σχοινιά πρόοδεσής της στις λέμβους κόπηκαν μυστηριωδώς...

Τα 150 άτομα που επέβαιναν στη σχεδιά διέθεταν ελάχιστα τρόφιμα και νερό, κανένα μέσο πλοήγησης και ήταν τόσο στομιωγημένοι στη σχεδιά που σχεδόν δεν είχαν χώρο να μετακινήθουν. Ο πλούς της σχεδιάς ήταν πραγματική κόλαση για τους επιβαίνοντες. Μερικοί παρασύρθηκαν από τα κύματα κατά τη διάρκεια καταγίδων, άλλοι πέθαναν κατά τη διάρκεια μιας βίαιης εξέγερσης, ενώ από την τρίτη ημέρα άρχισαν να παρατηρούνται φαινόμενα κανιβαλισμού. Την έκτη ημέρα οι τραυματίες και οι άρρωστοι ρίχτηκαν στη θάλασσα για να εξοικονομηθούν τα ελάχιστα εφόδια που απέμειναν. Η σχεδιά παρασύρθηκε από τα ρεύματα και εξακολούθησε να πλέει για μια ακόμη εβδομάδα, συνολικά δηλ. επί 13 ημέρες, πριν βρεθεί ολοσχερώς κατά τύχη, και περισυλλεγεί από το πλοίο Argus. Το ναυάγιο ξεπέρασε τα όρια μιας καταστροφής λόγω των φαινομένων κτηνωδίας και κανιβαλισμού που έλαβαν χώρα μεταξύ των επιβαίνοντων. Από τους 150 περίπου επιβαίνοντες περισυλλέγησαν ζωντανοί μόνον δέκα

όταν ανακαλύφθηκε η πυρίτιδα, που τόσα χρόνια χρησιμοποιούταν ανενδοίαστα

Στις 15/03/2015 ο 20χρονος σπουδαστής της Γαλακτοκομικής Επαγγελματικής Σχολής Ιωαννίνων, ο οποίος αγνοείται για περισσότερο από ένα μήνα βρίσκεται νεκρός. Ο θάνατος του θεωρείται ως τώρα αυτοκτονία. Τις ημέρες που προηγήθηκαν και ακολουθούν, η εξαφάνιση του συνδέεται με μια αμφιλεγόμενη συνθήκη, την οποία φαίνεται να βίωσε στο σχολικό πλαίσιο από μερίδα συμφοιτητών-συντοπιτών-φίλων του, συνθήκη έντονης ψυχολογικής και σωματικής βίας και αποκλεισμού. Ο θάνατος του σπουδαστή φαίνεται -και ως κρατήσουμε αυτό το θεαματικό ρήμα- να συνδέεται δια της ομοιότητας με το θάνατο του ανηλίκου στη Βέροια, την εξαφάνιση ενός νεαρού στη Σαντορίνη, υποθέσεις "θρίλερ, που συγκλόνισαν το πανελλήνιο".

Έντρομοι και ταραγμένοι συμπολίτες ανακαλύπτουν το Bullying.

Ανακινώθηκε και επίκειται η ποινικοποίηση του.

διαμεσοληβημένα μαθήματα κοινωνικής ηθικολογίας

Ως Bullying, φαίνεται να ορίζεται η σωματική, λεκτική, συναισθηματική ή ψυχολογική βία που ασκείται σε ένα πρόσωπο με σκοπό την επιβολή, οδηγεί στον αποκλεισμό του και πραγματοποιείται σε διαφορετικά κοινωνικά πλαίσια (σχολεία, εργασία) και δίκτυα (παρέες, κοινωνικά δίκτυα).

Μετά την αναμόχλευση της υπόθεσης από τηλεοπτικά πάνελ, πύρινα άρθρα και αποκαλύψεις για την σιωπή και τις πολιτικές παρεμβάσεις που συγκάλυπταν τον εκφοβισμό του σπουδαστή στην Γαλακτοκομική Σχολή ανακαλύπτουν την πυρίτιδα: στις σχολές και τα σχολεία λαμβάνει χώρα αποκλεισμός, ρατσισμός, σαδιστική επιβολή. Τα κοινωνικά δίκτυα είναι πιθανόν να μετατραπούν σε πεδίο λεκτικού εκφοβισμού και κακοποίησης.

Ορδές anti-bullying οργισμένων πολιτών, δημοσιογράφων, εκδηλώσεων, δηλώσεων και καταγγελιών συμπυκνώνονται σε 40 ημέρες. Πάντα επαρκώς τηλεοπτικά, μοναδικά θεαματικά, ύποπτα συναισθηματικά. Φαντάζει να μας χωρίζει χάσμα από την ελληνική πατριαρχική ορθόδοξη οικογένεια, την ξενοφοβία και το ρατσισμό, την ομοφοβία και τη λογική του μάτσο χαβαλέ - ανεξαρτήτως φύλου αυτού που τον εκφέρει.

Δύο σημεία φαίνεται να αναδύονται από την πιο πάνω ανακάλυψη του φαινομένου του Bullying:-

Το ένα αφορά στην προφανή υποκρισία εκείνων που έκπληκτοι περιγράφουν τα όσα συνέβησαν στα Γιάννενα, στη Σαντορίνη, τη Βέροια και όπου. Στην υποκρισία και τη συγκάλυψη τοπικών κοινωνιών, σχολικών κοινοτήτων, δεσμών, ΜΜΕ και ευαίσθητων (που στη συνέχεια γίνονται αγανακτισμένοι) πολιτών. Όλων εκείνων που αυτο-ικανοποιούν τον ναρκισσισμό τους μέσα από το είδωλο του πολιτικά ορθού σύγχρονου Έλληνα-πολίτη του κόσμου• με κονκάρδες, καταγγελτικά σχόλια στα κοινωνικά δίκτυα, εκπομπές αφιερώματα και γελοία ξεσπάσματα οργής για την αδικία.

Αναγνωρίζουμε τα πρόσωπα μιας επιβίτη λεωφορείου που συχαινεται τους μετανάστες συνεπιβάτες δίπλα της, κάποιων συμφοιτητών μας που έβρισκαν εξαιρετικά διασκεδαστικό να κράζουν τρανς στη Συγγρού, ενός νεοναζιστικού κόμματος που τώρα οργανώνει εκδηλώσεις

ενάντια στον εκφοβισμό, μιας λεβέντικης τοπικής κοινότητας που μόνο παλικάρια γεννά, μιας παρουσιάστριας που έκανε καριέρα μετατρέποντας το πλάτο της σε τσίρκο φρικών και τώρα οφείλει στο τηλεοπτικό παρελθόν της μια εκπομπή αφιέρωμα στο anti-bullying, τους φανς της παραπάνω παρουσιάστριας που χρόνια γελούν γοερά με τα παραπάνω θέματα και συμπεριλαμβάνουν στους φιλικούς τους διαλόγους ατάκες από αυτά. Όμως η προφανής υποκρισία δεν είναι ίσως το κρισιμότερο.

Το δεύτερο αναδυόμενο σημείο είναι εκείνη η θεματική διαμεσολάβηση που πλαισιώνει, καταναλώνει και επιτηρεί κάθε κοινωνικό φαινόμενο και την ανάλυση του. Η έννοια του Bullying εισάγεται από τα ελληνικά ΜΜΕ το τελευταίο διάστημα σαν ένας όρος που προσπαθεί να περιγράψει ένα φαινόμενο κοινωνικής βίας πηδώντας άκοιμπα πάνω από κάθε πραγματική περίπτωση. Ο όρος συστηματοποιεί και κωδικοποιεί ένα σύνολο συμπεριφορών. Συμπυκνώνει μια αφήγηση σε σχέση με αυτές, η οποία περιλαμβάνει την ηθικολογική απαξία τέτοιων συμπεριφορών στην γενίκευση τους, την ποινικοποίηση τους, τη δημιουργία διπόλων που περιλαμβάνουν πάντα θύτες, θύματα, παρατηρητές και συμβουλές προς εμπλεκόμενους που συνήθως αφορούν αποκλειστικά στην καταγγελία-αναφορά στην ιεραρχικά ανώτερη - αρμόδια αρχή. Επιπλέον, επιτηρεί και επιτρέπει τη συστηματική αποχή από μια βαθιά αναγνώριση της ενικότητας κάθε περίπτωσης, την ίδια στιγμή που κάνει αφηρημένο λόγο για το σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Με τον τρόπο αυτό εκχωρείται τελικά στην παραπάνω αφήγηση ο ρόλος να πει τα πάντα σχετικά με το φαινόμενο. Το συλλογικό και ατομικό υποκείμενο απεκδύεται από κάθε ευθύνη του να αναλογιστεί τι προκαλεί τις κοινωνικές συμπεριφορές, ποιός είναι ο δικός του ρόλος στην διακρίνιση τους, ποιές είναι εκείνες οι θεμελιακές ιδέες που τις υποστηρίζουν.

Αρκεί κανείς να υιοθετεί τον όρο στη γενίκευση του και την απαξία του, να συμφωνεί με την "anti-bullying" καμπάνια, προκειμένου να εκπληρώσει διαμεσολαβημένα το χρέος του σε αυτόν τον κόσμο.

Αρκεί να έχει δει το τηλεοπτικό αφιέρωμα και να έχει κουνήσει δραματικά το κεφάλι, αρκεί να έχει κάνει ένα σχετικό τουίτ.

Μέσω αυτής της διαμεσολάβησης χάνεται η οσμή των πραγμάτων.

ή αλλιώς ως πάμε/φύγουμε από εκεί που μυρίζει αίμα

Το γεγονός ότι κάθε φορά είναι το αίμα που εκκινεί την παραπάνω διαδικασία πιθανόν να σημαίνει κάτι περισσότερο από μια αδυναμία να κατανοηθεί η κοινωνική συμπεριφορά πριν να είναι ακόμα πολύ αργά.

Τόσο στην περίπτωση των νεοναζί χρυσαυγιτών, όσο και στην περίπτωση του "Bullying" η μαζική αφύπνιση φαίνεται να συμβαίνει ανόητα αργοπορημένα και πάντα στο φρόντο ενός θανάτου.

Τελικά δεν είναι το "Bullying", ο φασισμός, ο ρατσισμός ή ο σεξισμός που προκαλεί τη συλλογική φρίκη, αλλά το υλικό αποτέλεσμα τους. Όσο το τελευταίο παραμένει αφανές στους πολλούς, δεν επιδεικνύεται από το διαμεσολαβητή, τα κοινωνικά φαινόμενα προβληματίζουν ελάχιστα και θεωρούνται επουσιώδη.

Ακόμα χειρότερα, ακριβώς επειδή θεωρούνται επουσιώδη, οι συμπεριφορές που τα συνδέτουν θεωρούνται ανώδυνα αποδεκτές, διασκεδαστικές ή στο πλαίσιο του ανεκτού και

ως τέτοιες διασπείρονται.

Το υλικό αποτέλεσμα των θανάτων προκαλεί ακόμα στο βαθμό που αποτελεί το διακύβευμα της πολιτικής. Το θέμα είναι να ζούμε, να μην σκοτωνόμαστε. Το πώς ζούμε είναι εξαιρετικά δευτερεύον, ενώ το πώς ζούμε μαζί με άλλους σχεδόν αδιάφορο.

Ακριβώς γι' αυτό το λόγο ραδιοφωνικός και τηλεοπτικός παρουσιαστής παρακινεί "να στιγματιστούν όσο τίποτα άλλο (οι εκφοβιστές), πανελληνίως, ώστε να γίνουν παράδειγμα προς αποφυγή.[...] Φταίει και οι οικογένειες. Ο γονιός αν το παιδί του είναι έτσι (εκφοβιστής) το καταχεριάζει."

Γιατί τελικά ο στιγματισμός και η κακοποίηση δεν είναι καθόλου πρόβλημα για τους εξοργισμένους διαμεσολαβητές. Το αποτέλεσμα μετράει.

Εκείνο που έχει τεθεί ως ζητούμενο και εγγυημένο στοιχείο της πολιτικής μας.

Η ζωή. Σκέπη.

Αυτή τη ζωή σκέπη εγγυάται το κράτος, αυτός ο παραδειγματικός τραμπούκος, όταν διαπομπεύει οροθετικές στο όνομα της υγείας των ευυπόληπτων πολιτών του. Στο όνομα αυτής και της ασφάλειας της, οι στρατιωτικοί του κάνουν καψόνια - τελετές μύησης στην αρρενωπότητα. Καθόλου αντιφατικά, στο όνομα της ίδιας ζωής σκέπης, το κράτος ποινικοποιεί τελικά το "Bullying".

— ίσως να υπάρχει και κάτι άλλο ικανό να συνθέσει το πολιτικό —

Όλα τα παραπάνω στερούν τη δυνατότητα ουσιαστικής επίσκεψης και κριτικής πάνω στα ζητήματα, η οποία δεν μπορεί ποτέ να γίνει με όρους ανάθεσης σε ένα τηλεοπτικό πρόγραμμα, ή μια καμπάνια ΜΚΟ. Μοναδικός δρόμος είναι η άμεση εμπλοκή με κάθε πτυχή της πραγματικότητας που τρέφει τον κοινωνικό αποκλεισμό και την κακοποίηση και κάθε είδους επιβολή που κυκλοφορεί προς και από όλες τις κατευθύνσεις, σε κάθε πτυχή της κοινωνικής ζωής.

Η μοναδική λύση είναι οι κοινότητες μας. Οι κοινότητες του σεβασμού, της ισότητας, της αλληλεγγύης και του επίμονου αγώνα απέναντι στον αποκλεισμό και τον εξουσιαστικό κόσμο, που τον γεννά.

Η κάθε έκφραση τέτοιου αποκλεισμού έχει αίτια που δεν μπορούν να παραβλέπονται χάρη κωδικοποίησης των όρων και κυρίως των συμπτωμάτων.

Ο πανικός μπροστά στην ετερότητα, η ανάγκη όλα να κατανοούνται και να συγκλίνουν σε μια κανονικότητα, ο φασισμός, ο ρατσισμός, ο σεξισμός ή η πατριαρχία ως σχήματα που γαλούχησαν γενιές συνειδήσεων θέλουν πολύ πιο περίτεχνη, επίμονη και κυρίως άμεση προσπάθεια για να διαρρηχθούν.

Έχουν ανάγκη την οσμή των πραγμάτων.

Κυρίως όμως, κανείς βρίσκει αυτό που ψάχνει, ή καλύτερα αποκλείεται να το βρει αν δεν το αναζητήσει. Μόνο αν το ζητούμενο, το διακύβευμα και η εγγύηση του πολιτικού γίνει ένας τρόπος ζωής που είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένος με την κοινότητα, μπορεί η πολιτική μας υπόσταση να διασφαλίσει πως δεν θα ζει κανείς κακοποιημένος, τρομαγμένος και αποκλεισμένος και όχι πως δεν θα πεθαίνει κανείς κακοποιημένος, τρομαγμένος και αποκλεισμένος.